

Nghĩa tường minh và hàm ý

Lý thuyết văn 9

Lý thuyết Ngữ văn 9: Nghĩa tường minh và hàm ý được chúng tôi sưu tầm và tổng hợp nhằm giúp ích cho các bạn học sinh cùng quý thầy cô tham khảo để giảng dạy và học tập tốt **Ngữ văn lớp 9**. Mời các bạn cùng tham khảo tài liệu dưới đây.

Bài: Nghĩa tường minh và hàm ý

I. Kiến thức cần nhớ bài Nghĩa tường minh và hàm ý

II. Bài tập vận dụng bài Nghĩa tường minh và hàm ý

I. Kiến thức cần nhớ bài Nghĩa tường minh và hàm ý

1. Nghĩa tường minh là phần thông báo được diễn đạt trực tiếp bằng từ ngữ trong câu.
2. Hàm ý là phần thông báo tuy không được diễn đạt trực tiếp nhưng có thể suy ra từ những từ ngữ ấy.
3. Điều kiện sử dụng hàm ý:
 - Người nói (người viết) có ý thức đưa hàm ý vào câu nói.
 - Người nghe (người đọc) có năng lực giải đoán hàm ý.

II. Bài tập vận dụng bài Nghĩa tường minh và hàm ý

Bài 1:

Tìm hàm ý trong các ví dụ dưới đây:

a, Bao giờ chạch để ngọn đa

Sáo để dưới nước thì ta lấy mình.

b, Đêm trăng thanh anh mới hỏi nàng:

Tre non đủ lá đan sàng nên chăng?

Bài 2: Người nói và người nghe trong những câu in đậm dưới đây là ai? Xác định hàm ý của mỗi câu ấy. Theo em người nghe có hiểu hàm ý của người nói hay không? Những chi tiết nào chứng tỏ điều đó?

Thoắt trông nàng đã chào thưa:

“Tiều thư cũng có bây giờ đến đây!”

Đàn bà dễ có mấy tay,

Đời xưa mấy mặt đời này mấy gan!

Dễ dàng là thói hồng nhan

Càng cay nghiệt lắm càng oan trái nhiều”

Hoạn Thư hồn lạc phách xiêu

Khấu đầu dưới trướng liệu điều kêu ca.

Gợi ý:

Bài 1:

a, Chạch, loại cá sống dưới nước, sáo loài chim sống trên trời không thể để trứng dưới nước.

Câu ca dao như một lời từ hôn khi đưa ra điều không thể tồn tại trong hiện thực, đây là lời từ chối của cô gái thông minh có phần kênh kiệu

b, Lời tỏ tình ý nhị, tinh tứ của chàng trai khi mượn hình ảnh của “tre non” và hành động “đan sàng” để hỏi ý kiến của cô gái đang tới tuổi cập kê có đã muốn lấy chồng hay chưa.

Bài 2:

Đoạn trích là cuộc đối thoại giữa Thúy Kiều và Hoạn Thư

- Tiểu thư cũng có bấy giờ đến đây: người quyền uy, quý phái như “tiểu thư” Hoạn Thư cũng có lúc phải tới đây nơi báo ân báo oán của Thúy Kiều (hàm ý mỉa mai, giễu cợt sự thất thế của Hoạn Thư).
- Càng cay nghiệt lắm càng oan trái nhiều: sự cảnh báo trước hình phạt thích đáng, oan nghiệt như Hoạn Thư.
- Người nói và người nghe đều hiểu được hàm ý của người nói, bởi sau lời nói của Thúy Kiều thì Hoạn Thư hồn lạc phách siêu, sợ sệt.

Với nội dung bài Nghĩa tường minh và hàm ý các bạn học sinh cùng quý thầy cô cần nắm vững kiến thức về khái niệm nghĩa tường minh và hàm ý trong văn bản, các điều kiện sử dụng hàm ý...

Trên đây VnDoc đã giới thiệu nội dung bài lý thuyết Ngữ văn 9: [Nghĩa tường minh và hàm ý](#) cho các bạn tham khảo ý tưởng khi viết bài. Ngoài ra các bạn có thể xem thêm chuyên mục [Lý thuyết môn Ngữ Văn 9](#), [Soạn văn 9](#), [Văn mẫu lớp 9](#), [Giải VBT Ngữ văn 9](#), [soạn bài lớp 9](#). Mời các em học sinh, các thầy cô cùng các bậc phụ huynh tham khảo.